

Miljø- og Fødevareministeriet
E-mail: mfvm@mfvm.dk
Kopi til: carp@mfvm.dk, mik@mfvm.dk og anmsn@mfvm.dk
J.nr. 2020-16152

2. oktober 2020

Friluftsrådets høringssvar vedrørende Lov om Den Danske Klima-skovfond

Friluftsrådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til lov om Den Danske Klima-skovfond.

Friluftsrådet bakker op om etableringen af Den Danske Klima-skovfond. Både fordi fonden kan bidrage til nettoreduktioner af drivhusgasser og derigennem medvirke til at reducere Danmarks klimabelastning, men derudover også fordi fonden gennem sit arbejde med skovrejsning kan bidrage til at realisere det langsigtede nationale mål om, at skovlandskaber skal dække 20-25 procent af Danmarks areal inden udgangen af det 21. århundrede. Skoven er den mest besøgte naturtype i Danmark, og en forøgelse af skovarealet vil være til gavn for friluftslivet i Danmark.

Ud over fondens formål finder Friluftsrådet det også meget positivt, at der i loven om fonden er lagt op til, at fondens aktiviteter ikke alene skal fremme klima, men at der også gennem aktiviteterne i videst muligt omfang skal skabes synergi til andre relevante områder som fx friluftsliv, natur, miljø og biodiversitet. Herigennem anerkendes behovet for at tænke på tværs af samfundsudfordringerne og prioritere løsninger, som ikke kun gavner en enkelt interesse eller et enkelt behov, men derimod er fokuseret mod at skabe størst mulig samfundsmæssig værdi. Det danske areal er en begrænset ressource, og der er brug for løsninger, der kan imødekomme flere forskellige samfundsmæssige behov på det samme areal. Fondens fokus på at skabe synergi og på at få flere virkemidler til at fungere sammen og derigennem også skabe større volumen i indsatserne er ligeledes i tråd med tankerne bag Collective Impact partnerskabet og bakkes entydigt også op af Friluftsrådet. Friluftsrådet vil på den baggrund gerne rose lovudkastet for at tænke på tværs af samfundsudfordringerne og for at søge at skabe størst mulig samfundsmæssig værdi.

Nedenfor følger Friluftsrådets konkrete kommentarer til udvalgte dele af lovforslaget.

§ 1

Som nævnt ovenfor anerkender Friluftsrådet, at fondens støtte har klimaet som hovedhensyn. Friluftsrådet finder det i den forbindelse meget positivt, at fonden også kan varetage supplerende hensyn med fondens fokus på at skabe synergieffekter fx i forhold til biodiversitet, natur, friluftsliv m.m. Fokus på synergieffekter fremgår dog alene af lovbemærkningerne og ikke af selve lovens § 1, hvor formålet med fonden er beskrevet. I lyset af det store behov i fremtiden for at finde multifunktionelle løsninger mener Friluftsrådet, at hensynet til også at skabe synergieffekter bør skrives ind i selve formålsparagraffen, så fondens bestyrelse også fastholder opmærksomhed på denne del af fondens formål i dens daglige arbejde, og så dette vigtige perspektiv ikke forsvinder i bemærkningerne til lovforslaget. Denne del kan fint skrives ind i selve loven uden, at det sker på bekostning af fremhævelsen af klimaet som fondens hovedhensyn.

§ 5

Friluftsrådet finder det endvidere positivt, at projektbeskrivelser også skal indeholde oplysning om relevante synergieffekter, så der løbende i fondens arbejde sikres opmærksomhed om de samlede effekter af fondens aktiviteter, og så støtten kan prioriteres ud fra de samlede effekter for både klima og synergieffekter. Det er ligeledes positivt, at fonden skal stille krav om, at ændret arealanvendelse tinglyses – og herunder krav om fredskovspligt på tilskudsmodtagers arealer ved skovrejsningsprojekterne – så der derved sikres varige effekter af fondens aktiviteter. Friluftsrådet forstår også § 5 stk. 5 således, at Klimaskovfonden kan tinglyse anden anvendelse som fx vilkår om etablering af adgang på linje med befolkningens adgang til statsejet skov. Det finder Friluftsrådet ligeledes positivt, da det giver fonden mulighed for at sikre et godt friluftsliv i fx skovrejsningsprojekterne, og så fonden derigennem også kan sikre, at projekterne kommer den brede befolkning til gavn gennem bedre muligheder for friluftsliv og muligheder for at opleve resultaterne af fondens aktiviteter.

Det nævnes i lovbemærkningerne til § 5 stk. 5, at denne bestemmelse også er møntet på, at fonden *kan* stille vilkår om en udbredt brug af træartsblandinger og brug af hjemmehørende løvtræarter for derigennem at sikre robuste, stabile og modstandsdygtige skove samt hensyn til biodiversitet. Den eneste begrænsning på fondens skovrejsningsprojekter i det eksisterende lovudkast er således, at der skal være skovbryn. Friluftsrådet mener, at det bør præciseres i loven, at skovrejsningen, som fonden skal fremme, naturligvis *skal* sikre robuste, stabile og modstandsdygtige skove, så fonden ikke kommer til at gennemføre projekter, hvor der alene anvendes ikke-hjemmehørende arter og mono-kulturer med risiko for, at fonden kommer til at gentage tidligere tiders fejl med etablering af ensartede plantager baseret på ikke-hjemmehørende arter. Der bør derfor blandt andet stilles minimumskrav til anvendelse af hjemmehørende arter, sikring af både ydre og indre skovbryn mv. Det vil både skabe større sikkerhed for fondens langsigtede klimaeffekter, men vil derudover også sikre en større oplevelsesværdi og et bedre friluftsliv gennem mere varierede skove. I forhold til at sætte relevante minimumskrav kan der fx hentes inspiration i Skovrådets anbefalinger til fremme af biodiversitet i produktionsskoven sendt til miljøministeren den 24. april 2020.

§ 8

Af lovbemærkningerne til § 8 fremgår det, at tre bestyrelsesmedlemmer skal have faglige kvalifikationer inden for hhv. landbrug, skovbrug og klima, hvilket falder inden for fondens hovedformål. Derudover er det fremhævet, at et bestyrelsesmedlem også skal have faglige kvalifikationer og ekspertise inden for natur og biodiversitet, hvilket er ét af flere områder, hvor fonden kan skabe synergieffekter. Ved at fremhæve én af fondens andre hensyn på bekostning af andre i udpegningen af bestyrelsesmedlemmer, kan der herigennem ske en skævvridning i fondens fokus på de ellers ligestillede hensyn ud over klima, som fonden skal varetage i sit arbejde.

Friluftsrådet gør i den forbindelse opmærksom på, at De Økonomiske Råd i deres analyse af værdien af rekreative områder fra 2014 ikke kun har slået fast, at skovene har stor rekreativ værdi for befolkningen, men at de i deres analyse også viser, at de rekreative gevinster ved skovrejsning er større end gevinsterne ved andre økosystemydelse som fx reduktion af kvælstof, ammoniak og CO₂. I forlængelse heraf konkluderer De Økonomiske Råd, at "*Ved etableringen af ny skov bør hensynet til rekreative gevinster derfor indgå som en vigtig del af beslutningen om, hvor skoven skal rejses.*". I det omfang at enkelte hensyn – ud over fondens hovedformål – skal være repræsenteret som faglig ekspertise i bestyrelsen, mener Friluftsrådet, at rekreative aktiviteter og friluftsliv bør indgå som et prioriteret område.

§ 13

Friluftsrådet mener, at det er vigtigt, at fonden opnår bred anerkendelse blandt interessenterne og i befolkningen som helhed. Derfor bakker Friluftsrådet op bag forslaget om, at der nedsættes et rådgivende udvalg med henblik på at rådgive fonden om dens aktiviteter.

Af forslaget fremgår, at medlemmerne af det rådgivende udvalg skal repræsentere relevante aktører, herunder især fagpersoner fra landsdækkende foreninger, interesse- og erhvervsorganisationer, som varetager interesser angående klima, netto reduktion af drivhusgasudledning, bæredygtig grøn omstilling, arealanvendelse, gartneri- og landbrug, skovbrug, naturbeskyttelse, biodiversitet, miljø, drikkevand, vandmiljø, friluftsliv, forbrugerinteresser samt forskningsmiljøer og universiteter, som bidrager fagligt og videnskabeligt underbygget til disse former for interessevaretagelse.

Friluftsrådet stiller sig selvfølgelig gerne til rådighed som repræsentant for friluftslivet i Danmark og vil derudover pege på, at det bør overvejes, hvordan man ikke alene begrænser personkredsen til at være fra relevante kredse af fagpersoner, men også søger at inddrage personer, som repræsenterer mere folkelige interesser dækkende befolkningen som helhed. En bred folkelig opbakning til fondens virke vurderes at være vigtig for fondens folkelige forankring.

Generelle formuleringer

Afslutningsvist bemærker Friluftsrådet, at synergieffekterne, som fonden også kan tage hensyn til i sit arbejde, beskrives forskelligt forskellige steder i bemærkningerne til loven. Det kan skabe usikkerhed om, hvorvidt nogle hensyn indirekte er prioriteret over andre. Beskrivelserne heraf bør ensortes, så det er klart, hvad fonden kan tænkes at fremme af synergieffekter, og friluftsliv og rekreative gevinster bør naturligvis indgå som en del heraf, ligesom det allerede er fremhævet flere steder.

Med venlig hilsen

Jes Lind Bejer
Naturpolitisk konsulent